

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Záviskou v právní věci žalobce **Z. H.**, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí**, se sídlem Praha 2, Na Poříčním právu 1/376, k žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10.6.2015 č.j. MPSV-UM/13633/15/4S-MSK, **o snížení doplatku na bydlení**

t a k t o:

I. Žaloba **s e z a m í t á .**

II. Žádnému z účastníků **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Žalobci byl snížen doplatek na bydlení z důvodu změny právního názoru správních orgánů ohledně nájmu v rodinném domě matky.

[2] Žalobce v zákonné lhůtě podal u zdejšího soudu žalobu, ve které uvedl, že aniž došlo u něj ke změně poměrů, byl snížen doplatek na bydlení z částky 4.118,- Kč na 457,- Kč měsíčně ode dne 1.4.2015 z důvodu jiného výkladu § 15 odst. 1 zákona č. 111/2006 Sb. správními orgány, kdy tyto při rozhodování nebraly v úvahu skutečnost, že hradí měsíčně nájemné za samostatnou bytovou jednotkou, kterou užívá na základě

řádné nájemní smlouvy, ve výši 4.000,- Kč, a že dle ust. § 15 odst. 1 cit. zákona využívá majetek osob blízkých. Navrhl napadené rozhodnutí, včetně rozhodnutí správního orgánu I. stupně, zrušit a věc vrátit k novému rozhodnutí. Současně vyslovil souhlas s rozhodnutím bez jednání.

[3] Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě dne 5.10.2015 popřel její oprávněnost a setrval na správnosti svého rozhodnutí. Navrhl žalobu zamítnout.

II.

[4] Správní orgán I. stupně, Úřad práce ČR – Krajská pobočka Ostrava, dne 15.4.2015 pod č.j. 221108/2015/OOI rozhodl v souladu s ust. § 44 odst. 3 a odst. 7 písm. b) zákona č. 111/2006, o pomoci v hmotné nouzi (dále jen ZoHN) tak, že snížil doplatek na bydlení z 4.118,- Kč na 457,- Kč měsíčně ode dne 1.4.2015. Své rozhodnutí odůvodnil tím, že účastník řízení využívá bytovou jednotku v rodinném domě své matky, tedy využívá majetek osob blízkých. Jelikož došlo ke změně rozhodných skutečností, byla v souladu s § 44 odst. 3 ZoPHN opětovně posouzena výše měsíční dávky. Pro stanovení výše dávky byly započítány tyto částky: příjem podle § 9 odst. 1 uvedeného zákona ve výši 4.036,- Kč, příspěvek na živobytí bez případných sankčních snížení připadající na společně posuzované osoby ve výši 1.965,- Kč, odůvodněné náklady na bydlení stanovené v souladu s § 34 a § 8 uvedeného zákona ve výši 4.916,- Kč, částka na živobytí ve výši 4.790,- Kč, příspěvek na bydlení ve výši 3.248,- Kč. Odůvodněné náklady zahrnují zálohu na elektřinu ve výši 4.000,- Kč. Služby ve výši 916,- Kč (vodné, stočné, odpady).

[5] Žalovaný napadeným rozhodnutím podle ust. § 90 odst. 5 správního řádu odvolání zamítl a rozhodnutí Úřadu práce ČR – Krajské pobočky v Ostravě ze dne 15.4.2015 č.j. 221108/2015/OOI potvrdil. V odůvodnění uvedl, že prvoinstanční správní orgán stanovil nově výši doplatku na bydlení v souladu s ust. § 35 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Výše doplatku na bydlení v měsíci dubnu 2015 činila rozdíl mezi částkou odůvodněných nákladů na bydlení připadajících na měsíc březen 2015 (4.916,- Kč), sníženou o příspěvek na bydlení vyplacený v měsíci bezprostředně předcházejícím aktuálnímu kalendářnímu měsíci (3.248,- Kč), a částkou, o kterou příjem odvolatele (4.036,- Kč) zvýšený o vyplacený příspěvek na živobytí (1.965,- Kč) převyšuje částku živobytí odvolatele (4.790,- Kč). V případě odvolatele činí tento rozdíl 457,- Kč, což je nově stanovena výše doplatku na bydlení v měsíci dubnu 2015. Odvolací správní orgán dal odvolateli za pravdu, že nedošlo ke změně rozhodných skutečností, jak uvádí prvoinstanční správní orgán v napadeném rozhodnutí. Kontrolou spisové dokumentace bylo však zjištěno, že odvolateli je zohledňováno nájemné ve výši 4.000,- Kč, přičemž bydlí v rodinném domě na základě nájemní smlouvy, který vlastní jeho matka. Dávky pomoci v hmotné nouzi jsou dávkami posledního subsystému sociálního zabezpečení a jejich úkolem je ochránit osoby, které jsou ohroženy nebo trpí příjmovou nedostatečností, mají zajistit naplnění principu sociální spravedlnosti a solidarity. Za naplnění těchto principů se však považuje zajištění těchto osob v životních a sociálních podmínkách v základním rozsahu. Zohledňovat nájemné, které je stanoveno na základě nájemních smluv mezi rodinnými příslušníky, je v rozporu s dobrými mravy. Proto se v těchto případech zohledňují pouze zálohy za odběr energií a služby spojené

s užíváním bytu, jak to bylo učiněno v případě odvolatele. Po přezkoumání napadeného rozhodnutí v rozsahu podaných námitek uvedených v odvolání a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, dospěl odvolací správní orgán k závěru, že postup prvoinstančního správního orgánu byl v souladu se zákonem o pomoci v hmotné nouzi.

III.

[6] Z obsahu správních spisů bylo zjištěno, že žalobce uzavřel se svou matkou J. H. nájemní smlouvu dle § 663 a nasl. OZ o pronájmu jedné bytové jednotky 3 + 1 v rodinném domě ve S. V. č. X, jehož je pronajímatel J. H. majitelem a nájemné činí 4.000,- Kč měsíčně a dále, že společně se zavazují hradit provozní náklady jako je elektrická energie, vodné a stočné, poplatky za komunální odpad a jiné. Smlouva není opatřena dnem sepsání, byla uzavřena na dobu neurčitou od 1.1.2009. Dále jsou založeny doklady o výši úhrad za služby bezprostředně spojené s užíváním rodinného domu, a to vodné 2.704,- Kč, stočné 2.463,- Kč, odpady 1.320,- Kč za rok a elektřina 8.000,- Kč měsíčně, z čehož na žalobce připadá jedna polovina, tj. 4.916,- Kč měsíčně. Dále z obsahu správních spisů, žaloby a vyjádření bylo zjištěno, že žalobce pobírá invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně ve výši 5.045,- Kč a jeho matka starobní důchod ve výši 8.757,- Kč.

IV.

[7] Po přezkoumání skutkového a právního stavu v rozsahu ustanovení § 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s.ř.s.), dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.

[8] Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání za splnění zákonných podmínek podle § 51 odst. 1 s.ř.s.

[9] Při posuzování nároku na doplatek na bydlení se do odůvodněných nákladů na bydlení dle § 34 odst. 1 písm. a) ZoPHN započítává nájemné a pravidelné úhrady za služby spojené s užíváním bytu. Dle § 15 odst. 1 ZoPHN pro účely tohoto zákona se celkovými sociálními poměry rozumí podíl rodiny na trvání stavu hmotné nouze, do kterého se osoba dostala. Při posuzování celkových sociálních poměrů příslušný orgán pomoci v hmotné nouzi posuzuje také využívání jiného než vlastního majetku, které umožňují zpravidla osoby blízké.

[10] Spornou otázkou v souzené věci byl výklad ustanovení § 15 odst. 1 ZoPHN ve vztahu s placením nájemného žalobcem své matce jako pronajímatelce bytu. Žalobce bydlí v samostatné bytové jednotce v rodinném domě, jehož vlastníkem je jeho matka, která rovněž v témže rodinném domě v samostatné bytové jednotce bydlí, a na provozních nákladech se podílejí společně. Nájem za bydlení dle nájemní smlouvy placený žalobcem své matce činí 4.000,- Kč měsíčně od jejího uzavření. Správní orgán původně respektoval tuto smlouvu a výši doplatku na bydlení stanovil se započtením tohoto nájmu. Dne 1.4.2015 zahájil správní řízení ve věci snížení doplatku na bydlení právě z důvodu nezapočítání již nájemného ve výši 4.000,- Kč do měsíčních výdajů,

když respektoval jen výši pravidelných úhrad za služby a úhradu prokazatelných nákladů za energii.

[11] Žalovaný má za to, že zohledňování nájemného, které je stanoveno na základě nájemních smluv mezi rodinnými příslušníky, je v rozporu s dobrými mravy. Soud se s touto argumentací neztotožnil. Placení nájemného mezi blízkými příbuznými při soužití v jednom rodinném domě, byť ve dvou samostatných bytových jednotkách, určitě není pravidlem a převažujícím jevem, nicméně rodiče obecně vůči svým zletilým dětem nejsou ze zákona povinni poskytovat jakékoliv plnění. V souzené věci tedy ani matka žalobce není povinna svému zletilému synovi poskytovat jakékoliv plnění, a není v rozporu se zákonem požadovat nájemné. Požadovat nájemné od syna, který v rodinném domě užívá samostatný byt, samo o sobě není v rozporu s dobrými mravy. Nicméně i přes uvedené má soud v souzené věci za to, že vyžadovat nájemné ve výši 4.000,- Kč měsíčně, jestliže žalobcův vlastní příjem z invalidního důchodu činí pouze 5.045,- Kč měsíčně a žalobce není vzhledem ke svému zdravotnímu stavu schopen si svůj příjem svým vlastním zvýšeným úsilím zvýšit, je likvidační, a toto odporuje dobrým mravům.

[12] Žalobce se narodil dne 16.11.1974 a v lednu 2009 (od 1.1.2009 uzavřena nájemní smlouva) dosáhl žalobce 34 let. Obsah předloženého spisu nenabízí možnost zjištění data přiznání doplatku na bydlení, žalobce v žalobě tvrdí, že jej pobírá od r. 2007 (od svých 32 let věku), správní spis neobsahuje ani žádný doklad či záznam, od kdy žalobce pobírá invalidní důchod třetího stupně, a v jaké sociální situaci se nacházel v době před přiznáním doplatku na bydlení a přiznáním invalidního důchodu, zda i tehdy byla jeho bytová situace stejná jako nyní. Soud rekapituluje, že žalobce jen za služby spojené s bydlením včetně energie hradí 4.916,- Kč měsíčně a za této situace je ujednáno mezi žalobcem a jeho matkou měsíčně nájemné ve výši 4.000,- Kč. Takto ujednaná výše nájemného sama o sobě nabízí úvahu o účelovosti uzavřené nájemní smlouvy na tuto částku z důvodu stanovení nároku a výše doplatku na bydlení, i když soud znovu zdůrazňuje, že ve správním spise absentují údaje o přiznání invalidního důchodu, absentuje popis sociální situace před jeho přiznáním i před přiznáním doplatku na bydlení.

[13] Doplatek na bydlení je dávkou hmotné nouze, tedy systému, který ochraňuje jedince až v okamžiku, kdy on sám a ani za pomoci rodiny není schopen si zajistit základní životní potřeby. Soud tak zcela přisvědčil žalovanému ohledně významu systému dávek v hmotné nouzi, které spadají do posledního subsystému sociálního zabezpečení a nastupují až v okamžiku, kdy i po vyčerpání všech jiných možností, a to i pomoci rodiny, nemá zajištěnou dostatečnou obživu. V souzené věci bezesporu lze očekávat řešení sociální situace žalobce i za pomoci jeho matky.

[14] S ohledem na výše uvedené se soud ztotožnil s názorem žalovaného, že na žalobce připadá aplikace ustanovení § 15 ZoPHN uvedená v odstavci [9] tohoto rozsudku, neboť na trvání stavu hmotné nouze se podílí i povinnost platit předmětné nájemné matce jako vlastníkovu rodinného domu.

[15] Krajský soud hodnotil nejen napadené rozhodnutí, ale i zákonnost správního řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, dle skutkového a právního stavu k datu vydání napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, dále jen s.ř.s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji zamítl dle ust. § 78 odst. 7 s.ř.s.

V.

[16] O náhradě nákladů řízení (výrok II. rozsudku) bylo rozhodnuto dle ustanovení § 60 odst. 1 a 2 s.ř.s., podle nichž má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce neměl v řízení úspěch a úspěšný žalovaný nemá právo na náhradu ze zákona.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí l z e podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí č. 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Ostravě dne 11. května 2016

JUDr. Jana Záviská
samosoudkyně